

1. Порадник щодо заповнення відомостей самооцінювання освітньої програми (для закладів вищої освіти). Затв. 29 серпня 2019 р <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/09/Порадник-для-ЗВО.pdf> (14.10.2019)
2. MSc Global Logistics <https://www.futurelearn.com/degrees/coventry/msc-global-logistics> (14.10.2019)
3. MSc Global Logist <https://www.coventry.ac.uk/course-structure/pg/2019-20/online/msc-global-logistics/> (14.10.2019)
4. Чем отличается Postgraduate Diploma от степени Магистра? https://www.unipage.net/ru/degree_postgraduate (14.10.2019)
5. Черников А.С. Особенности магистратуры Великобритании <https://cyberleninka.ru/article/v/osobennosti-magistratury-velikobritanii> (14.10.2019)

Кубарєва І.В., Волкова А.В., Болдарь Г.Є.

Національний фармацевтичний університет

Сучасні методи формування правової компетентності здобувачів вищої освіти у Національному фармацевтичному університеті

socpharm@nuph.edu.ua

Відповідно до п.16 ст. 1 Закону України «Про освіту» освітній процес є системою науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей. Забезпечення якісної професійної підготовки фахівців фармації неможливе без набуття ними правової компетентності.

Розбудова України як правової, демократичної та соціальної держави, гармонізація національного законодавства з правом Європейського Союзу вимагають від фахівців фармації поглиблених правових знань. Це пояснюється тим, що якісна фармацевтична допомога є невід'ємною складовою загальнодержавної системи охорони здоров'я. У зв'язку з цим особливого значення набуває збалансоване нормативно-правове забезпечення суспільних відносин, які виникають у галузі фармації, адже у всіх демократичних країнах людина, її життя та здоров'я визнаються найвищою соціальною цінністю. Актуальності названому питанню додає й той факт, що згідно зі ст. 6 Закону України «Про освіту» засадами державної політики у цій сфері є формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення, формування громадянської культури та культури демократії.

Мета дослідження полягає у змістовному аналізі організаційно-педагогічних умов формування правової компетентності здобувачів вищої освіти у Національному фармацевтичному університеті (НФаУ) на прикладі кафедри соціальної фармації. Дослідження проведено у період 2018-2019 н.р., з використанням загальнонаукових та спеціальних **методів пізнання**.

Згідно з п.15 ст. 1 Закону України «Про освіту» компетентністю визнається динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність. Виходячи з цієї законодавчої дефініції видається обґрунтованою думка, що компонентами структури правової компетентності особи є: 1) правові знання; 2) практичні уміння та навички правозастосовної роботи; 3) правосвідомість; 4) правова культура.

Слід звернути увагу на той факт, що разом з правовою компетентністю особи найчастіше відбувається й формування громадянської компетентності. Відповідно до ч. 5 ст. 5 Закону України «Про освіту» державна політика у сфері освіти ґрунтується на тому, що держава створює умови для здобуття громадянської освіти, спрямованої на формування компетентностей, пов'язаних з реалізацією особою своїх прав і обов'язків як члена

суспільства, усвідомленням цінностей громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.

Оскільки згідно зі ст. 6 Закону України «Про освіту» до принципів освітньої діяльності належить єдність навчання, виховання та розвитку, то основними організаційними формами для розвитку правової та громадянської компетентності студентів НФаУ є: 1) навчальні заняття з дисциплін організаційно-економічного спрямування; 2) різноманітні виховні заходи правової та громадянської направленості.

Здобуття правових знань та практичних навичок, необхідних для формування правової та громадянської компетентності особи, відбувається на кафедрі соціальної фармації під час викладання таких дисциплін, як «Фармацевтичне правознавство», «Фармацевтичне право та законодавство», «Основи конституційного права», «Правознавство та медичне законодавство», «Соціальна фармація», «Соціальна економіка у фармації», «Соціальна відповідальність».

Компоненти навчальних програм з цих дисциплін підбрані таким чином, щоб дати змогу здобувачам освіти оволодіти системними правовими знаннями, які необхідні для вирішення задач, пов'язаних з особливостями законодавства, що регулює фармацевтичну діяльність. Це стосується, зокрема, ліцензування, стандартизації та сертифікації у фармацевтичній діяльності, питань державного нагляду та контролю у сфері обігу лікарських засобів і товарів аптечного асортименту, впровадження обов'язкового медичного страхування, реімбурсації вартості фармацевтичної допомоги, правового статусу фармацевтичного працівника, його соціального захисту, особливостей юридичної відповідальності цього спеціального суб'єкта правопорушень (зокрема, матеріальної, адміністративної, кримінальної).

Для набуття практичних вмінь та навичок на заняттях використовується такий метод, як змістовий аналіз положень нормативно-правового акту (закону, постанови КМУ, наказу МОЗ тощо). Слід підкреслити, що робота з нормативно-правовими актами розглядається викладачами кафедри соціальної фармації не тільки як джерело отримання інформації правового характеру (правових знань), а й як засіб формування правової свідомості студентів. Така точка зору базується на тому, що у ч.1 ст. 6 Закону України «Про освіту» одним з принципів освітньої діяльності в Україні названо єдність навчання, виховання та розвитку.

Кафедрою соціальної фармації як додатковий напрямок формування правової компетентності реалізуються різноманітні виховні заходи, які здійснюються в індивідуальній та колективній формах із застосуванням традиційних та інноваційних методів. Традиційними колективними формами роботи зі студентською молоддю є ознайомлення з тематичними книжковими виставками, які готує Наукова бібліотека НФаУ, проведення лекцій-дискусій, випуск стінної газети (наприклад, «Європейські цінності»).

Достатньо сталою вже стала практика використання інтерактивних інтелектуальних командних ігор у процесі правового та громадянського виховання. Так, з нагоди відзначення Дня Європи в Україні було проведено ерудит-гейм «Історія розвитку фармації у країнах Європи». Також підвищенню рівня правосвідомості та правової культури здобувачів освіти сприяє проведення колективних заходів, підготовка до яких вимагає індивідуальної роботи викладача з кожним студентом. Зокрема, напередодні святкування Дня Європи були організовані відкриті семінари, під час яких заслухано і обговорено доповіді про основні етапи становлення ЄС, його основні інституції, розглянуто конституційну систему окремих держав-членів ЄС та в Україні.

Як інноваційний за змістом та формою захід слід назвати командну студентську Олімпіаду з фармацевтичного права та законодавства, яка вперше на території України була організована та проведена кафедрою соціальної фармації НФаУ. В Олімпіаді взяли участь 6 команд, які склались із студентів 2 та 3 курсів. Перший етап передбачав гру «Ерудит-гейм», на другому етапі команди аналізували відео-завдання та давали на них

відповідь, а третій етап передбачав індивідуальне практичне завдання з фармацевтичного законодавства для представників команд.

Таким чином, змістовний аналіз організаційно-педагогічних умов формування правової компетентності здобувачів вищої освіти у НФаУ на прикладі кафедри соціальної фармації у 2018-2019 навчальному році дає підстави стверджувати, що в освітньому процесі для досягнення поставленої мети використовуються різні за кількісним критерієм форми (індивідуальні та колективні), які включають поєднання традиційних та інноваційних методів навчання і виховання. Можна стверджувати, що ефективною є модель формування правосвідомості студентів фармацевтичного закладу вищої освіти на основі системного, особистісно-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного підходів, що розглядається як складна, відкрита, динамічна система, яка включає взаємозв'язані та взаємообумовлені компоненти: цільовий, змістовно-технологічний, діагностичний, контрольний і результативний.

Вважаємо перспективним дослідження критеріїв оцінки сформованості правової культури та рівнів сформованості правосвідомості студентів НФаУ, розробку та апробацію інтерактивної технології правового виховання.

Левицька Н.М., Палюх О.А.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Мережа аптек «D. S.»

Розуміння студентами-провізорами і фармацевтичними фахівцями неспецифічної профілактики природно - осередкових інфекцій, спричинених іксодовими кліщами
nata1410lev@gmail.com, oksana.paliuh@gmail.com

Вступ. Спостерігається тенденція до зростання популяції іксодових кліщів (ІК) на території України та у Львівській області зокрема, що обумовлено зміною кліматичних умов і відмовою від масового використання інсектицидів [1]. Іксодові кліщі відомі як переносники збудників багатьох природно-осередкових інфекційних хвороб, серед них: кліщовий вірусний енцефаліт, лайм-бореліоз, кримська геморагічна лихоманка, ку-гарячка, гранулоцитарний анаплазмоз людини, моноцитарний ерліхіоз, марсельська гарячка тощо [5]. Передача цих збудників людині відбувається найчастіше трансмісивним шляхом у весняно-осінній період на будь-якій зарослій щільною рослинністю або травою місцевості, на присадибних ділянках і територіях відпочинку, на незатоплюваних заплавах річок і берегах озер, в лісопарках та листяних лісах [2]. Знання заходів запобігання зараження збудниками небезпечних трансмісивних природно-осередкових інфекцій дозволяє значно знизити шкоду життю людей, що й визначило спрямування цієї роботи.

Мета роботи. Визначити рівень знань студентів фармацевтів та рівень кваліфікації фармацевтичних фахівців (ФФ) щодо питань запобігання зараженню збудниками небезпечних інфекційних захворювань, переносниками яких є ІК.

Матеріали і методи. Проведено анкетне опитування 510 ФФ аптек міста Львова і Львівської області та 429 студентів фармацевтичного факультету денної форми навчання за спеціальністю фармація Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Результати. За результатами проведеного дослідження було встановлено, що у ФФ на одну п'яту вищий рівень щодо знання хвороб збудниками яких є ІК, ніж в опитаних студентів - провізорів. Варто зазначити, що 7,8% ФФ зазначили ще коросту (таких серед студентів 31,0%), хоча цю хворобу спричиняє коростяний кліщ, а не ІК [4, 7].

Як показують дані, три четверті ФФ і студентів вважають, що для запобігання укусів ІК доцільно одягатися у світлий однотонний одяг з довгими рукавами, який щільно облягає тіло. Майже три четверті опитаних ФФ вказали на проведення регулярних само- і взаємооглядів. Так відповіли також понад половини студентів. Що стосується застосування